

**UCHWAŁA NR 101/VIII/2020
RADY GMINY ZAGNAŃSK**

z dnia 22 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Zagnańsk na lata 2021 – 2030.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U z 2020, poz. 713 ze zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2020, poz. 218) Rada Gminy Zagnańsk uchwala co następuje:

- § 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zagnańsk na lata 2021-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zagnańsk.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązywania od dnia 1 stycznia 2021 roku .

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
Urszula Pińczyk

UZASADNIENIE

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie gminy Zagnańsk na lata 2021-2030 zwany został opracowany w celu efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej w rodzinie oraz minimalizowania jej negatywnych następstw w życiu lokalnego społeczeństwa. Jest to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań, mających na celu udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy rodzinnej, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie. Program wyznacza również główne kierunki działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w celu skutecznego reagowania na to zjawisko. Potrzeba opracowania takiego dokumentu wynika nie tylko z przesłanek formalnych, ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie gminy Zagnańsk.

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr 101/VIII/2020

Rady Gminy Zagnańsk

z dnia 22 grudnia 2020 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2030

„Każdemu zapewnia się nietykalność osobistą i wolność osobistą”.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku

Spis treści

Wprowadzenie.....	4
1. Podstawy prawne Programu	6
2. Teoretyczne podstawy Programu.....	7
2.1. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie	7
2.2. Rodzaje i typy przemocy	8
2.3. Fazy cyklu przemocy	9
2.4. Rola stereotypów i przekonań.....	10
2.5. Skutki przemocy.....	10
2.6. Zasady pomocy	11
3. Diagnoza potrzeb oraz ocena problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Zagnańsk..	12
3.1. Charakterystyka zjawiska w oparciu o ogólnopolskie badania	13
3.2. Charakterystyka lokalnego zjawiska	14
3.3. Analiza SWOT.....	17
3.4. Podsumowanie diagnozy	18
4. Adresaci Programu	19
5. Realizatorzy programu i partnerzy	19
6. Cele Programu	20
7. Monitorowanie i sprawozdawczość	25
8. Zasady finansowania.....	26

Wprowadzenie

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie gminy Zagnańsk na lata 2021-2030 zwany dalej Programem, został opracowany w celu efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej w rodzinie oraz minimalizowania jej negatywnych następstw w życiu lokalnego społeczeństwa. Jest to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań, mających na celu udzielanie pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie. Program wyznacza również główne kierunki działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w celu skutecznego reagowania na to zjawisko. Potrzeba opracowania takiego dokumentu wynika nie tylko z przesłanek formalnych, ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie gminy Zagnańsk.

Przemoc w rodzinie, ze względu na poważne skutki psychiczne, fizyczne, społeczne i wychowawcze, jakie doznają jej ofiary, jest jednym z najpoważniejszych, współczesnych problemów społecznych. Występuje we wszystkich kulturach i w równy sposób dotyka przedstawicieli różnych grup społecznych, bez względu na ich status materialny, wykształcenie, wyznanie i miejsce zamieszkania. Rzeczywiste jej rozmiary są trudne do zmierzenia i stanowią podstawę wielu ludzkich tragedii, które z różnych powodów często nie zostają ujawniane i tym samym zgłaszane organom ścigania. Ze względu na specyfikę samego zjawiska, osobistą tragedię, cierpienie ofiar i wstyd przed otoczeniem, problem ten bywa często przemilczany przez same ofiary. Dramaty, które rozgrywają się nierzadko w czterech ścianach domów i mieszkań mają poważne konsekwencje dla wszystkich członków rodzin. Dotyczy to nie tylko ofiar i sprawców przemocy, ale również jej świadków, w tym małoletnich. Przemoc należy bez wątpienia zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej, które w swojej konsekwencji są destruktywne dla całej rodziny, godzą w podstawowe wartości, właściwe dla społeczeństwa demokratycznego.

Program dotyczy przede wszystkim wspierania osób, które w swoim życiu doznały przemocy. Ofiary przemocy doświadczają lęku, bezsilności i przygnębienia. Wycofują się z życia społecznego. Stają się bezradne, nie mają siły na samodzielne podjęcie działań w celu zmiany sytuacji. Ich ciało i psychika doznają urazów, podlegają długotrwałemu procesowi niszczącego stresu i zagrożenia. Tym osobom konieczna jest pomoc. Potrzebne są miejsca, w których dzięki informacji i pomocy psychologicznej ofiary będą mogły zaleczyć swoje rany psychiczne i podjąć pracę nad zmianą swego życia i umocnieniu samego siebie, – czyli krok po kroku zaczną stawać na własne nogi. Niektóre osoby wymagają informacji na temat tego, co mogą zrobić, gdy znajdują się w sytuacji przemocy, wiedzy na temat przemocy, inne natomiast, te, które zrobiły już pierwszy krok, potrzebują edukacji i wsparcia emocjonalnego.

Chcąc zrozumieć przemoc w rodzinie nie należy ograniczać się do samych zachowań sprawcy i ofiary. Należy przeanalizować również relacje pomiędzy pozostałymi członkami rodzin. Na relacje w rodzinach bardzo silnie wpływa też środowisko społeczne i panujące w nim obyczaje. Czynniki takie jak stres, ubóstwo, niepewność jutra, brak odpowiedniego wsparcia społecznego modyfikują rozmiar i zakres wiktyimizacji.

Biorąc pod uwagę zachowania ludzi w kontekście społecznym opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Zagnańsk na lata 2021-2030. Program ten zawiera podstawy prawne działania, zasady działania, cel główny i cele szczegółowe, wymienia adresatów i realizatorów. Wskazane cele i działania Programu mają odpowiadać na potrzeby mieszkańców gminy Zagnańsk w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. W części opisowej przedstawiono informacje na temat zjawiska przemocy w rodzinie, przepisy prawne oraz programy odnoszące się do tego problemu. Wychodząc z założenia, że przemoc w rodzinie nie jest tylko problemem indywidualnym, lecz społecznym, zakłada się w ramach Programu współpracę samorządu gminy m.in. z administracją rządową, organizacjami pozarządowymi, Sądem Rejonowym, Komendą Miejską Policji, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kościołem. Zadaniem Programu jest wprowadzenie w życie działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, jak również przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie kompetencji służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy i podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy w rodzinie.

Punktem wyjścia do opracowania programu jest analiza dotychczasowego stanu wiedzy na temat przemocy oraz dotychczasowe doświadczenie w zapobieganiu przemocy w rodzinie.

1. Podstawy prawne Programu

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania organów administracji rządowej oraz jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Do zadań własnych gminy należy w szczególności opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Poza wymienioną ustawą, podstawę prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie stanowią;

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 1997, Nr 78 poz. 483 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. 2019, poz. 1507 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Zagnańsk na lata 2021-2030 jest rozwinięciem i kontynuacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2020. Wraz z przygotowaniem Programu, równolegle opracowywana jest Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zagnańsk na lata 2021-2030, która w swoich zapisach będzie komplementarna z Programem. Program skorelowany jest z **Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy**.

2. Teoretyczne podstawy Programu

Pierwszą definicję pojęcia przemocy w rodzinie można znaleźć w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ustawa określa, że przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

2.1. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- **JEST INTENCJONALNA**

Przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.

- **SIŁY SĄ NIERÓWNOMIERNE**

W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy.

- **NARUSZA PRAWA I DOBRA OSOBISTE**

Sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).

- **POWODUJE CIERPIENIE I BÓL**

Sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Przemoc jest zjawiskiem wieloaspektowym, a rozmaite sposoby wyjaśnienia przyczyn przemocy są użyteczne głównie, dlatego że podkreślają różnorodność czynników uwikłanych w występowanie przemocy domowej. Zbytne uproszczenie powoduje, że rozwiązanie tego problemu wydaje się nadzwyczaj łatwe, np. „alkoholizm powoduje występowanie przemocy”. Tymczasem praktyka i wiedza wskazują, że przemoc występuje zarówno w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym jak i wolnych od niego. Większość osób

nadużywających alkoholu, które pod jego wpływem stają się agresywne wobec członków własnej rodziny, przyznaje się do stosowania przemocy również na trzeźwo. Alkoholizm nie jest przyczyną przemocy, ale występującym z nią uwarunkowaniem, podobnie jak wiele innych zjawisk. Podana powyżej definicja przemocy nie wyczerpuje wszystkich znamion przemocy, nie mieści się w niej przemoc ekonomiczna. Przemoc może dotyczyć ofiary również pośrednio. Sprawca, chcąc mieć kontrolę nad ofiarą może grozić wyrządzeniem krzywdy zwierzęciu domowemu lub zniszczeniem przedmiotów mających szczególne znaczenie dla ofiary. Ten rodzaj przemocy jest równie okrutny.

Przemoc ma różne aspekty i oblicza:

- jest procesem, gdyż nie pojawia się zniemacka i tworzy cykle,
- ma tendencje do powtarzania się i rzadko jest jednorazowym epizodem,
- toczy się w wymiarze dominacji i uległości, gdyż osoba stosująca przemoc tzw. sprawca dąży do uzyskania totalnej dominacji nad osobą doznającą przemocy (potocznie zwaną ofiarą),
- jest zjawiskiem zależnym od udziału człowieka, co oznacza, iż jest on zdolny do radzenia sobie ze złością, która czyni go sprawcą. Każdy człowiek jest odpowiedzialny za to, co zrobi z pojawiającym się u niego uczuciem złości,
- przemoc przejawia się w różnych formach,
- niektóre przejawy grożenia przemocą są w istocie aktami przemocy.

2.2. Rodzaje i typy przemocy

Świat jest przepełniony przemocą, która ma różne oblicza, gdyż dotyczy różnych sfer działalności człowieka. Najczęściej mamy do czynienia z jej dwoma odmianami: fizyczną nazywaną również „gorącą” oraz psychiczną nazywaną „zimną”. Spotykamy się także z podziałem przemocy dodatkowo na seksualną, ekonomiczną, a niektóre źródła mówią o przemocy społecznej i politycznej. Przemoc fizyczna i psychiczna (emocjonalna) są w istotny sposób ze sobą powiązane, oparte są, bowiem na potrzebie kontroli i dominacji. Epizody przemocy fizycznej mogą być rzadkie, za to formy przemocy emocjonalnej na ogół zdarzają się częściej. Na uderzenie wszyscy reagujemy poczuciem upokorzenia i urazy, a więc jest to nie tylko ból fizyczny. Atakowi fizycznemu zaś towarzyszą prawie zawsze wyzwiska,

wulgaryzmy, określenia poniżające, czyli przemoc psychiczna, która pozwala sprawcy na utrzymanie pełnej kontroli nad ofiarą.

Szerokie ujęcie problemu pozwala wyodrębnić następujące rodzaje przemocy:

- Fizyczna: naruszenie nietykalności fizycznej.
- Psychiczna: naruszenie godności osobistej.
- Seksualna: naruszenie intymności
- Ekonomiczna: naruszenie własności
- Zaniedbanie: naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich

Najczęściej mamy do czynienia z następującymi typami przemocy:

- typ przemocy, w której **sprawcami są dorośli**: przemoc wobec partnerki/a, przemoc wobec dziecka,
- typ przemocy, w której **sprawcami są dzieci**: przemoc wobec rodziców, przemoc wobec rodzeństwa,
- typ, w którym **sprawcami mogą być dorośli i dzieci**: przemoc wobec osób w podeszłym wieku.

Wzorce agresywnego zachowania mogą być przekazywane z pokolenia na pokolenie.

2.3. Fazy cyklu przemocy

Twórczynią teorii cykli przemocy jest psycholog Leonora E. Walker. Badając kobiety doznające przemocy w rodzinie opisała pewne cyklicznie pojawiające się w ich związkach zdarzenia. Zauważyła ona, że na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy.

1. faza narastania napięcia,
2. faza gwałtownej przemocy,
3. faza „miodowego miesiąca”.

Faza „miodowego miesiąca” zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Prawdziwe zagrożenie, jakie niesie ze sobą ta faza jest związane z tym, że przemoc w następnym cyklu zazwyczaj jest

gwałtowniejsza i za każdym razem narasta. Jeśli już raz doszło do użycia przemocy, będzie się ona powtarzać dopóki nie będzie przerwana, najczęściej przez interwencję z zewnątrz.

2.4. Rola stereotypów i przekonań

Mity i stereotypy to kulturowo uwarunkowane, silne i często ponadczasowe przekonania gromadzące wiedzę i sposób rozumienia różnych wydarzeń danej społeczności, niesione przez pokolenia. Mają one bardzo duży wpływ na zjawisko przemocy w rodzinie, gdyż stoją na straży jednej z największych wartości, jaką jest rodzina. Wyznaczają one role poszczególnym członkom rodziny, podpowiadają jak należy postępować wobec problemów rodzinnych. Wiele z tych czynników, pomimo intencji ochrony rodziny, niestety sprzyja przemocy, usprawiedliwiając ją i postulując powstrzymanie się od reakcji osób z zewnątrz np. twierdząc, że w sprawy wewnątrz rodziny nie należy się wtrącać.

Stereotypy, które głęboko zapuszczają swoje korzenie i fałszują rzeczywistość są kolejną, bardzo groźną pułapką. Przyjmowanie ich następuje ze szczególną łatwością, wtedy, gdy nie napotykają żadnych przeciwnych sądów. Zniewalający wpływ ich powszechności pochodzi także z sugestywnej mocy powtarzania, szczególnie, gdy nie tylko słuchamy powtórzeń całego środowiska, ale i sami powtarzamy. Uwalnianie się od stereotypów utrudnione jest przez fakt, że fałszywe założenia są często przekonaniem charakterystycznymi dla całego środowiska lub danej epoki. Obejmują one różnorodne obszary codziennego życia, m.in. podział ról w domu, przywileje związane z płcią.

Należy pamiętać, że za przemoc odpowiada zawsze sprawca niezależnie od tego, co zrobiła i jak się zachowuje się ofiara.

2.5. Skutki przemocy

Przemoc powoduje oprócz szkód fizycznych również trwałe i rozległe następstwa w psychice człowieka. Z powodu wielu następstw takich doświadczeń, cierpią nie tylko ci, którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy (najczęściej dzieci). Tego typu doświadczenia uczą agresywnego stylu zachowania, zwiększają pobudzenie w sytuacjach z elementami agresji, zmniejszają opór przed agresywnym

zachowaniem, zaburzają poglądy na rozwiązywanie konfliktów i zmniejszają wrażliwość na agresywne zachowania. Olbrzymie koszty przemocy domowej ponoszą zarówno jednostki, jak i społeczeństwo. Są to także koszty ekonomiczne, związane ze świadczeniami medycznymi dla jej ofiar. Dzieci wychowane w rodzinach gdzie dochodziło do przemocy często powielają zachowania swoich rodziców. Mają trudności w nawiązywaniu bliskości z innymi, nie radzą sobie w rozwiązywaniu sytuacji problemów i konfliktów.

2.6. Zasady pomocy

Pomoc osobom doznającym przemocy rozumiemy, jako wspieranie zmian życiowych w kierunku „stawania na własnych nogach” w tempie określanym, jako posuwanie się małymi krokami z poszanowaniem dla tendencji przeciwstawnych opóźniających zmianę.

W pierwszej fazie kontaktu z osobami doznającymi przemocy aktualnie rozgrywającej się, stosuje się interwencję, poradnictwo a następnie terapię. Uwarunkowane jest to faktem, że aby móc rozpocząć terapię najpierw należy zatrzymać przemoc i dodać konstruktywnej mocy ofierze. Jeżeli pomagamy osobie, która dzisiaj doznaje przemocy, to zajmujemy się przede wszystkim teraźniejszością, a nie przeszłością. Osobie pokrzywdzonej najpierw trzeba pomóc bronić się, wycofywać albo bezpośrednio zatrzymać przemoc i dopiero wtedy, gdy przestanie doświadczać przemocy można zająć się śladami krzywd z przeszłości. Najważniejsze zasady, którymi powinniśmy kierować się w procesie pomagania to:

- bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy,
- autonomia osoby doznającej przemocy,
- odpowiedzialność osoby stosującej przemoc.

Ponieważ przemoc może spowodować poważne obrażenia, a nawet śmierć istotne jest oszacowanie potencjalnego zagrożenia ze strony sprawcy. Ocena potencjalnego zagrożenia życia powinna być przeprowadzana za każdym razem, gdy rozpoznamy występowanie przemocy domowej. Odpowiedzi twierdzące dotyczące czynników ryzyka powinny być wystarczającym powodem, by jak najszybciej pomóc osobie doznającej przemocy w opracowaniu planu bezpieczeństwa. Osoba doznająca przemocy powinna być jak najszybciej odizolowana od sprawcy przemocy. Najkorzystniej byłoby, aby to sprawca przemocy został odizolowany, gdyż to on powinien ponosić konsekwencje swoich czynów. Jeśli natomiast

osoba lub osoby, które doznały przemocy opuszczają miejsce swojego zamieszkania należy jak najszybciej udzielić im schronienia i podjąć działania edukacyjne i prawne.

Najczęściej podejmowane oddziaływania zewnętrzne pomocy ofiarom to:

- interwencja,
- udzielenie schronienia,
- informacja,
- edukacja,
- wsparcie emocjonalne,
- terapia,
- pomoc prawna,
- pomoc pedagogiczna,
- pomoc materialna.

3. Diagnoza potrzeb oraz ocena problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Zagnańsk

Przemoc to problem społeczny trudny do zbadania. Jego złożoność wynika między innymi z tego, że trudno się o nim rozmawia. Obecnie istniejące statystyki pozwalają jedynie na **oszacowanie** przybliżonych rozmiarów tego zjawiska, ponieważ nie obejmują przypadków niezgłaszanych. Przemoc domowa jest traktowana jako sprawa wstydliva, drażliwa, ukrywana we własnych czterech ścianach, dlatego nie jest możliwym jej pełne zbadanie. Pomimo to, diagnoza ma na celu dostarczenie jak najbardziej rzetelnych informacji przydatnych do zaplanowania i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie . Diagnoza została opracowana w oparciu o materiały własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zagnańsku, dane z badań monitoringowych ogólnopolskich i lokalnych oraz informacje i dane liczbowe otrzymane od podmiotów współpracujących z Urzędem Gminy w Zagnańsku, w tym: Komendy Miejskiej Policji w Kielcach.

3.1. Charakterystyka zjawiska w oparciu o ogólnopolskie badania

Badania nad przemocą w rodzinie są w Polsce realizowane stosunkowo od niedawna. Problemem tym zajęto się w latach 90-tych w ramach modernizacji leczenia odwykowego. Aktualne informacje opierają się głównie na badaniach dotyczących osób korzystających z pomocy instytucjonalnej. Statystyki przygotowywane przez pomoc społeczną opierają się m.in. na wywiadach środowiskowych realizowanych w mniej uprzywilejowanych grupach społecznych. Część społeczeństwa lepiej sytuowana materialnie, która nie ma kontaktu z pracownikami pomocy społecznej, ma tym samym większą możliwość „ochrony” swojej prywatności przez zainteresowaniem urzędników i policji. Dlatego też, tak jak wspomniano wcześniej, pomimo społecznego zauważenia problemu, ciągle trudno jest uchwycić prawdziwe i realne rozmiary tego zjawiska.

Z danych prezentowanych przez Komendę Główną Policji wynika, że ofiarami przemocy w rodzinie są na ogół kobiety i dzieci. Rzadziej są to mężczyźni, chociaż ostatnio coraz częściej można spotkać się ze stosowaniem przemocy także wobec nich. Poniższe liczby dotyczą działań podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” wyłącznie przez Policję (bez danych z działalności innych, upoważnionych do zwalczania przemocy domowej).

	2016	2017	2018	2019
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	73 531	75 662	73 153	74 313
Ogólna liczba ofiar przemocy w tym:	91 789	92 529	88 133	88 032
kobiety	66 930	67 984	65 057	65 195
mężczyźni	10 636	11 030	10 672	10 676
małoletni	14 223	13 515	12 404	12 161
Ogólna liczba osób podejrzewanych o przemoc w tym:	74 155	76 206	73 654	74 910
kobiety	5 461	5 878	6 045	6 448
mężczyźni	68 321	70 035	67 306	68 148
małoletni	373	293	303	314
Ogólna liczba podejrzewanych sprawców będących pod wpływem alkoholu w tym:	46 537	46 092	43 182	42 583
kobiety	1 993	2 028	1 903	2 126

mężczyźni	44 499	44 037	41 257	40 435
małoletni	45	27	22	22

W 2019 roku, po siedmiu latach przerwy, Centrum Badania Opinii Społecznej (CBOS) powróciło do analizy zjawiska przemocy i konfliktów w domach Polaków. W badaniu ankietowym zapytano m.in. o ich doświadczenia i opinie na temat przemocy domowej. Autorzy opracowania podkreślają, że szacowanie skali omawianego zjawiska jest niezwykle trudne w badaniach sondażowych, a odsetki badanych przyznających się do bycia zarówno sprawcami jak i ofiarami wyznaczają raczej dolną jej granicę.

Z owego raportu CBOS wynika, że 22 proc. badanych zna osobiście lub z widzenia co najmniej jedną kobietę bitą przez męża lub partnera. 12 proc. kobiet deklaruje, że były bite przez swoich mężów lub partnerów, z czego połowa zadeklarowała, że takie zdarzenia miały miejsce wielokrotnie (6 proc.). W badaniu kobiety częściej niż mężczyźni przyznawały, że zdarzyło im się uderzyć partnera (12 proc. wobec 5 proc.) co mocno kontrastuje ze statystykami policyjnymi, gdzie wyłania się całkiem inny obraz tego zjawiska - to mężczyźni wyraźnie przeważają wśród sprawców przemocy (91% sprawców w 2019 roku). Wnioskując z powyższego badania oraz zestawiając to z danymi Policji łatwo dostrzec skalę nierejestrowanego zjawiska.

3.2. Charakterystyka lokalnego zjawiska

W ramach działań z zakresu przemocy w rodzinie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagnańsku realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej. Jedną z form wsparcia była prowadzona praca socjalna. Działania te miały na celu pomoc rodzinom w odzyskiwaniu zdolności do poprawnego funkcjonowania. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał konsultacji osobom i rodzinom dotkniętym przemocą w formie wsparcia socjalnego, edukacyjnego, psychologicznego i interwencyjnego.

Istotnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy jest Zespół Interdyscyplinarny, który integruje działania wielu służb. W gminie Zagnańsk, na dzień 1 września 2019 roku w skład zespołu wchodził przedstawiciel Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zagnańsku, pedagog szkolni, pielęgniarki środowiskowe, zawodowy kurator rodzinny oraz

przedstawiciele Komisariatu Policji I w Kielcach oraz Stowarzyszenia „Braterskie Serca” – łącznie 15 osób. Ścisła współpraca powyższych przedstawicieli różnych instytucji jest gwarantem zapewniania bezpieczeństwa (ochrony) ofiarom przemocy. Działania te ukierunkowane są na rozwiązanie konkretnego problemu. Celem głównym Zespołu Interdyscyplinarnego jest efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do pracy z poszczególnymi rodzinami i osobami, w stosunku do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą, lub zachodzi obawa, że stosują przemoc - Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupy robocze, które realizują indywidualne plany pracy, w odniesieniu do każdej z rodzin. Zespół interdyscyplinarny w swojej pracy stosuje Procedurę Niebieskiej Karty. Jest to ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego diagnozują sytuację i udzielają pomocy ofiarom. W sytuacji nadużywania alkoholu, kierują sprawcę do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zakres prac Zespołu z trzech ostatnich lat prezentuje poniższa tabela.

	2017	2018	2019
Ilość NK	32	30	37
Wnioski do GKRPA	10	19	4
Skierowania do Punktu Konsultacyjnego (Prawnik, Psycholog)	17	23	14
Skierowanie na Program Korekcyjno-Edukacyjny	7	11	9
Wnioski do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację	6	7	6
Wnioski do Prokuratury	2	4	5

Ilość posiedzeń ZI	4	4	4
Ilość powołanych Grup Roboczych	29	27	28
Ilość posiedzeń GR	77	81	84

W każdym z ostatnich trzech lat działalności Zespół interdyscyplinarny zbierał się czterokrotnie, utworzono również łącznie 54 Grupy Robocze, które odbyły 242 posiedzenia. W ostatnim roku wszczęto procedurę Niebieskiej Karty wobec 37 rodzin. Po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty" pracownicy socjalni nadal monitorowali sytuację rodzin dotkniętych przemocą kontynuując współpracę z rodziną. Zakres udzielonej pomocy obejmował m.in. świadczenia pieniężne oraz pracę socjalną.

Z racji całodobowego funkcjonowania, istotną rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie odgrywa Komenda Miejska Policji w Kielcach. Według danych Policji, w związku z przemocą w rodzinie, przeprowadzono w latach 2016-2018 na obszarze gminy Zagnańsk łącznie 91 interwencji.

	2016	2017	2018
Dotyczące przemocy w rodzinie	33	32	26
Liczba ofiar przemocy w rodzinie ogółem, w tym:	33	32	26
Kobiety	27	32	21
Mężczyźni	5	0	5
Małoletni	1	0	0
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem, w tym:	33	32	26
Kobiety	6	0	5
Mężczyźni	27	32	21
Nieletni	0	0	0
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem, w tym:	16	8	20
Kobiety	0	0	0
Mężczyźni	16	8	20
Nieletni	0	0	0

W 2019 roku na ogólną liczbę 1080 zgłoszeń z obszaru gminy Zagnańsk, 34 dotyczyło przemocy w rodzinie. Zatrzymano 4 sprawców.

W pierwszej połowie 2019 roku opracowana została diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych dla gminy Zagnańsk. Zrealizowane badania ankietowe obejmowały podstawowe problemy społeczne w tym m.in. przemoc w rodzinie oraz w środowisku szkolnym a także

postawy społeczne wobec tychże zjawisk. Wg powstałego raportu, łącznie 25% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie lub podejrzewają, że tak się dzieje. (6% ma takie osoby w swoim otoczeniu, 19% podejrzewa takie osoby). Zestawiając dane z badań lokalnych oraz ogólnopolskich z oficjalnymi danymi bazującymi na realizacji procedury „Niebieskiej Karty” można zauważyć, że wiele przypadków przemocy domowej zapewne ciągle pozostaje niezgłoszonych.

Na terenie gminy Zagnańsk funkcjonuje dodatkowo Gminny Punkt Konsultacyjny ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Rozwiązywania Problemów Opiekuńczo-Wychowawczych, który mieści się przy Parafii w Zagnańsku. Przez 6 godzin w miesiącu w Punkcie ma dyżur terapeuta, który udziela porad i pomocy między innymi ofiarom przemocy domowej jak również pracuje ze sprawcami przemocy. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zagnańsku przez 12 godzin w miesiącu jest dostępna pomoc psychologiczna, świadczona przez dwójkę psychologów.

3.3. Analiza SWOT

Jedną z podstawowych metod analizy strategicznej jest analiza SWOT, która polega na ustaleniu silnych i słabych stron zasobów własnych gminy oraz szans i zagrożeń związanych z jej otoczeniem. Pozwala tym samym oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje w tym przypadku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagnańsku w kontekście przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Analiza została ograniczona do omawianego aspektu.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Bardzo dobra współpraca między instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie • Znajomość środowiska lokalnego • Sprawnie funkcjonujący Zespół Interdyscyplinarny • Realizacja szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego 	<ul style="list-style-type: none"> • Niepełna diagnoza potrzeb w zakresie problemu przemocy domowej • Brak środków finansowych na efektywne zatrudnienie specjalistów pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc • Brak infrastruktury socjalnej gminy (mieszkań chronionych, lokali

<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie nowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2027 • Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 	<p>socjalnych, hostelu dla osób uwikłanych w przemoc)</p>
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową • Ogólnopolskie kampanie przeciw przemocy w rodzinie • Wzrost świadomości społeczeństwa • Nowa perspektywa finansowa obowiązująca po 2020 roku • Oferta szkoleniowa dla osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy • Funkcjonowanie ogólnopolskiego telefonu dla ofiar przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> • Przemoc w rodzinie jako zjawisko silnie zakorzenione w społeczeństwie • Skomplikowane procedury pozyskiwania środków zewnętrznych • Niepełna diagnoza problemu przemocy w rodzinie w skali kraju • Bezradność ofiar przemocy

3.4. Podsumowanie diagnozy

Największą przeszkodą w bardziej skutecznym przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie związana jest z trudnością określenia w sposób jednoznaczny wielkości tego zjawiska na terenie gminy Zagnańsk. Związane jest to z występowaniem przemocy ukrytej, ponieważ jest to ciągle zjawisko wstydlive dla ofiar, zatajane aż do chwili wystąpienia jakiejś sytuacji drastycznej, w tym ewidentnej przemocy fizycznej. Przytoczone wcześniej dane liczbowe opierają się głównie na przypadkach zgłoszonych. Zjawisko to niejednokrotnie łączy się z innymi problemami społecznymi, takimi jak: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych czy uzależnienie od alkoholu.

4. Adresaci Programu

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zagnańsk na lata 2021-2030 kierowany jest głównie do:

- Wszystkich mieszkańców gminy Zagnańsk,
- Ofiar przemocy w rodzinie, w tym: dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych;
- Sprawców przemocy w rodzinie;
- Świadców przemocy w rodzinie;
- Służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą;
- Przedstawicieli władz lokalnych

5. Realizatorzy programu i partnerzy

Realizatorem Programu jest gmina Zagnańsk, która koordynuje działania w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Kluczową rolę w tym systemie i obsługę administracyjną zespołu zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagnańsku, który jest również wykonawcą szeregu działań w tym pomocowych, specjalistycznych oraz sprawozdawczych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej sprawuje również nadzór nad merytoryczną realizacją Programu.

Dodatkowo do realizatorów Programu oraz partnerów należy wskazać:

- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komenda Miejska Policji w Kielcach,
- Szkoły i przedszkola z terenu gminy Zagnańsk,
- Gminną Bibliotekę Publiczną w Samsonowie wraz z filiami,
- Placówki ochrony zdrowia,
- Prokuraturę i sądy wraz ze służbami kuratorskimi,
- Organizacje pozarządowe,
- Świetlice środowiskowe i szkolne.

6. Cele Programu

Celem głównym Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zagnańsk na lata 2021-2030 jest **ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy oraz ograniczenie negatywnych skutków tego zjawiska**. Cel główny służy osiągnięciu wizji gminy. Wizja jest opisem przyszłego wizerunku społecznego gminy, jaki powinien być osiągnięty w następstwie wdrażanej strategii. Stanowi pewien efekt docelowy, do którego dążyć będzie cała wspólnota samorządowa, wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych przewag i szans pojawiających się w otoczeniu społecznym gminy.

Gmina Zagnańsk gminą wolną od przemocy domowej.

Wizja jest niejako opisem stanu idealnego, często bardzo trudno osiągalnego, wręcz niemożliwego, ale do którego ciągle należy dążyć. Cel strategiczny Programu koncentruje się na głównym problemie którego ten program dotyczy, czyli przemocy domowej. W ramach uszczegółowienia Programu zaproponowano cele operacyjne, które w sposób klarowny i zrozumiały grupują działania, tak aby podczas realizacji całego Programu wskazywały sposób osiągnięcia celu głównego i tym samym przybliżenia się do wizji gminy w przyszłości.

Cele operacyjne, wyznaczające kierunki działań pogrupowane zostały w czterech głównych obszarach:

Na dalszych kartach Programu zaprezentowane są działania realizowane w ramach celów operacyjnych. Głównymi założeniami Programu jest oparcie się na profilaktycznym przeciwdziałaniu. Będzie to możliwe dzięki monitorowaniu środowisk lokalnych w bieżącej pracy socjalnej i tym samym wczesnym rozpoznawaniu zagrożeń i ustaleniu planu zaradczego. Kolejną istotną częścią Programu będą działania profilaktyczne w postaci realizowanych kampanii informacyjnych, programów edukacyjnych oraz poprzez prowadzone poradnictwo i doradztwo. Szybka i skuteczna interwencja w przypadku kryzysu związanego z przemocą domową nie będzie możliwa bez wyszkolonej kadry, stąd jeden cel operacyjny skupia się na doskonaleniu kadry zaangażowanej w realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy. Program zakłada zatem kompleksową pomoc, zarówno dla ofiar jak i sprawców przemocy, przy udziale służb i instytucji oraz społeczności lokalnej. Wymaga podejmowania równoczesnych działań o charakterze interwencyjnym, profilaktycznym i terapeutycznym.

Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą domową

Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc	Udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego	GOPS, Policja, Służba Zdrowia, Szkoły, Kuratorska służba sądowa, PCPR, GKRPA, NGO	liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji	2021-2030
	Udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie, zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania	GOPS, PCPR, UG	liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia	2021-2030
Monitoring skuteczności działań pomocowych	Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą.	GOPS, ZI	liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie	2021-2030

Profilaktyka i edukacja społeczna

Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
Podniesienie poziomu wiedzy, świadomości i wrażliwości społecznej mieszkańców na temat zjawiska przemocy w rodzinie.	Organizowanie i udział w kampaniach i akcjach społecznych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	GOPS, Biblioteka, Szkoły, NGO, UG	Liczba kampanii w których wzięły udział podmioty realizujące działanie	2021-2030
	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami realizującymi działania mające na celu zmianę świadomości społecznej w obszarze przemocy	GOPS, NGO, Szkoły	Liczba wspólnych inicjatyw	2021-2030

Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie	Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Zagnańsk poprzez monitorowanie działań podejmowanych przez podmioty realizujące Program	GOPS, ZI	Liczba opracowanych diagnoz	2021-2030
---	--	----------	-----------------------------	-----------

Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc				
Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
Interweniowanie i reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie, stosowanie procedury „Niebieskie Karty”	Podejmowanie interwencji i reagowanie przez służby na stosowanie przemocy w rodzinie	GOPS, UG, ZI, Policja, Sąd, Prokuratura, GKRPA, Szkoły	liczba zgłoszeń i interwencji dotyczących przemocy w rodzinie,	2021-2030
Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań	Współpraca z instytucjami w zakresie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	GOPS	liczba osób które ukończyły program	2021-2030
	Objęcie osób stosujących przemoc w rodzinie terapią odwykową.	GKRPA	liczba osób kierowanych na terapię	2021-2030

Zwiększenie potencjału instytucjonalnego i kadrowego służb, instytucji oraz organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie				
Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji

Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	Organizacja szkoleń, warsztatów dla podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy.	GOPS, ZI, UG	liczba uczestników szkoleń	2021-2030
	Organizowanie lub współorganizowanie konferencji, spotkań oraz debat publicznych dla służb i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy.	UG, GOPS, ZI	liczba konferencji, spotkań, debat publicznych,	2021-2030
	Organizowanie superwizji dla pracowników GOPS oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego	GOPS, ZI	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych	2021-2030

7. Prognozowane efekty

Zakłada się, że realizacja Programu w latach 2021-2030 przyczyni się do:

- Spadku liczby przypadków przemocy w rodzinie;
- Pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej w temacie zjawiska przemocy w rodzinie i tym samym ulegną zmianie postawy społeczne wobec tego zjawiska;
- Ochrony ofiar przemocy;
- Usprawnienia systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą;
- Pogłębienia diagnozy na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Zagnańsk.

8. Monitorowanie i sprawozdawczość

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie gminy Zagnańsk na lata 2021-2030 sam w sobie nie jest rozwiązaniem na problem przemocy w rodzinie. Dopiero realizacja zawartych w nim działań ma doprowadzić do osiągnięcia celu głównego jakim jest ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy oraz ograniczenie negatywnych skutków tego zjawiska. Realizacja Programu wymaga zatem jego ciągłego monitorowania pod kątem skuteczności. Za monitoring Programu odpowiadać będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagnańsku, który na podstawie zebranych informacji od realizatorów i partnerów Programu będzie w stanie ocenić stopień realizacji celów. Corocznie opracowywany raport monitoringowy zawierał będzie wszystkie wskaźniki zawarte w Programie oraz będzie odnosił się do ich wartości za rok poprzedzający rok objęty monitoringiem. Tak powstały raport monitoringowy będzie punktem wyjścia do Sprawozdania z realizacji Programu, które będzie opracowywane corocznie do 31 marca roku po roku objętym monitoringiem i przedstawiane Radzie Gminy Zagnańsk. Ze względu na długi okres realizacji Programu zaleca się przeprowadzenie ewaluacji śródkresowej obejmującej pierwsze pięć lat realizacji Programu. Ewaluacja powinna odnosić się wszystkich dotychczasowych raportów monitoringowych. Dzięki prowadzonemu procesowi monitoringu i ewaluacji uzyskana zostanie informacja czy i w

jakim obszarze Program wymaga aktualizacji, przeformułowania lub zmian postawionych celów. Kierunki działań, jak również działania planowane do realizacji stanowią ogólny zarys, konieczny do realizacji Programu i mogą być na bieżąco uzupełniane o inne działania, wynikające z potrzeb rodzin i osób, do których kierowany jest Program na przestrzeni kolejnych lat jego realizacji.

9. Zasady finansowania

Zadania określone w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zagnańsk na lata 2021-2030 finansowane będą z:

- środków własnych budżetu gminy;
- środków zaplanowanych w budżetach realizatorów Programu;
- środków zabezpieczonych w ramach corocznych Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii;
- środków z budżetu państwa w ramach otwartych konkursów;
- możliwych źródeł zewnętrznych.

Organizacje pozarządowe środki finansowe na realizację przyjętych przez siebie zadań, czerpać będą m.in. przystępując do konkursów, ogłaszanych przez jednostki samorządowe każdego szczebla w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

10. Zakończenie

Dużą trudnością jest określenie realnej skali przemocy w rodzinie. Jest to ogólnopolski problem, nie tylko gminy Zagnańsk. Przemoc często zostaje „w czterech ścianach”, jest powodem wstydu i dlatego trudno stwierdzić kto i jak często pada ofiarą przemocy. Przemoc w rodzinie to zjawisko, które nigdy nie powinno mieć miejsca. Niestety, gdy oprawcą jest bliska osoba, nie reagujemy w sposób właściwy, godząc się na przemoc, która w społeczeństwie funkcjonuje „od zawsze”. Niezmiernie ważnym jest zatem aby podejmować działania mające na celu zmniejszenie skali tego zjawiska oraz udzielać pomocy i wsparcia tym, którzy tego potrzebują, zarówno ofiarom jak i sprawcom. Opracowany program pozwoli

osiągnąć zakładane cele i rezultaty jedynie poprzez dobrą współpracę jednostek i podmiotów działających na rzecz osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową. Program nie jest dokumentem zamkniętym i powinien podlegać modyfikacjom w zależności od pojawiających się potrzeb oraz możliwości.

PRZEWODNICZĄCA
RADA GMINY
Urząd w Jończyc

